

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการสอบของวัยรุ่น ซึ่งจำแนกกลุ่มวัยรุ่นตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ผลการวิจัยเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการสอบของวัยรุ่น พบว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ มีความวิตกกังวลในการสอบต่ำกว่า และแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งวัยรุ่น 3 กลุ่มหลังมีความวิตกกังวลสูงกว่า นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยมีความวิตกกังวลในการสอบไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าว อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

จากผลการศึกษาความวิตกกังวลในการสอบในวัยรุ่นแยกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู สามารถแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ 2 ประเภท คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่วัยรุ่นมีความวิตกกังวลในการสอบต่ำกว่า ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่วัยรุ่นมีความวิตกกังวลในการสอบสูงกว่า ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย

ซึ่งจากผลการวิจัยที่พบว่า วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีความวิตกกังวลในการสอบต่ำ ตรงกับผลการศึกษาของ Baumrind (1991) ที่พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่นั้น ทำให้วัยรุ่นมีพัฒนาการทางด้านจิตใจที่ดีที่สุดและมีปัญหาสุขภาพจิตน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกรอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย โดยวัยรุ่นกลุ่มนี้สามารถปรับตัวตามสถานการณ์ได้ดี ควบคุมตนเองได้ดี มีความมั่นใจในตนเอง สถานการณ์การสอบจึงทำให้วัยรุ่นกลุ่มนี้เกิดความวิตกกังวลในการสอบต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น เพราะวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่นั้น รู้จักคิดพิจารณาเหตุการณ์โดยใช้เหตุผลสูงกว่า และสามารถประเมินได้ว่าจะสนองตอบต่อสถานการณ์การสอบอย่างไร ทำให้วัยรุ่นกลุ่มนี้มีสาเหตุการเกิดความวิตกกังวลในการสอบน้อย ซึ่งอธิบายตามสาเหตุการเกิดความวิตกกังวลของ Epstein (1972) ได้คือ สถานการณ์การสอบไม่ได้ทำให้วัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จนเกินขีดความสามารถที่จะทนได้ และเกิดความสอดคล้องกันระหว่างความคาดหวังและความเป็นจริงในสถานการณ์การสอบ เพราะมีความมั่นใจและรู้จักคิดพิจารณาเหตุผลสูง ทั้งยังสามารถเลือกตอบสนองต่อสถานการณ์การสอบได้ดีกว่า โดยที่รู้ว่าสถานการณ์การสอบเป็นสิ่งทำให้เกิดความวิตกกังวลได้ วัยรุ่นกลุ่มนี้จึงอยู่ในภาวะที่มีความวิตกกังวลในการสอบต่ำ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อความชัดเจนของผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าการอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อการเกิดความวิตกกังวลแบบ trait อันเป็นความวิตกกังวลที่เป็นบุคลิกภาพของบุคคล โดยเด็กที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จะมีความวิตกกังวลที่เป็นบุคลิกภาพต่ำกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น เช่น งานวิจัยของ Baumrind (1972,1991) ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ มีความวิตกกังวลแบบ trait ต่ำกว่าวัยรุ่นกลุ่มอื่น และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลแบบ trait กับความวิตกกังวลแบบ state พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Spielberger ที่พบว่าความวิตกกังวลแบบ trait กับ แบบ state มีความสัมพันธ์กันทางบวก นั่นคือบุคคลที่มีความวิตกกังวลแบบ trait ต่ำจะทำให้บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพที่ไม่เกิดความวิตกกังวลได้ง่าย ดังนั้นสถานการณ์การสอบจึงทำให้เกิดความวิตกกังวลในการสอบอันเป็นความวิตกกังวลแบบ state ได้ต่ำด้วย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสนับสนุนผลการศึกษาของ Baumrind (1972,1991) ที่ว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม และแบบรักตามใจ มีความวิตกกังวลและมีลักษณะพึ่งพิงสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ ดังนั้นสถานการณ์การสอบจึงทำให้เกิดความวิตกกังวลสูงกว่าด้วย เนื่องจากการที่พ่อแม่ใช้อำนาจควบคุมโดยไม่ให้ออกแสดงความคิดเห็นของตนเอง หรือพ่อแม่รักตามใจโดยไม่มีการแนะนำหรือประเมินพฤติกรรมเด็ก ๆ จึงเกิดความไม่แน่ใจในศักยภาพของตนเอง จึงเกิดลักษณะพึ่งพิงสูง และเพราะลักษณะที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่นสูงนี้เองทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวลสูง เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์การทดสอบที่ต้องใช้ความสามารถ การคิด การตัดสินใจของตนเองตามลำพัง นอกจากนี้ Baumrind (1991) ยังพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบรักตามใจนั้น ขาดความสามารถในการประเมินสถานการณ์ และขาดลักษณะการคิดอย่างมีเหตุผล เมื่อประกอบกับลักษณะพึ่งพิงและมีความวิตกกังวล ในกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมและแบบรักตามใจ สามารถอธิบายการเกิดความวิตกกังวลในการสอบสูงในกลุ่มวัยรุ่นทั้ง 3 กลุ่ม ได้ตามสาเหตุการเกิดความวิตกกังวลของ Epstein (1972) ได้คือ สถานการณ์การสอบเร้าจนเกินขีดความสามารถจะทนได้ เกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์จริงในสถานการณ์การสอบ และไม่สามารถเลือกตอบสนองต่อสถานการณ์การสอบได้ จึงเร้าให้วัยรุ่นทั้ง 3 กลุ่มตกอยู่ในภาวะวิตกกังวล และเกิดความวิตกกังวลต่อสถานการณ์การสอบสูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

Maccoby และ Martin (1983) ได้ศึกษาและจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีข้อดีอยู่ในวิธีการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 มิติคือ พ่อแม่เรียกร้องและควบคุมให้เด็กทำตาม โดยให้การยอมรับและตอบสนองความต้องการของเด็ก ยึดตัวเด็กเป็นศูนย์กลางในการอบรมเลี้ยงดู ดังนั้นแม้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จะมีการเรียกร้องและควบคุมพฤติกรรมของลูกอยู่ด้วย ก็ไม่เร้าให้วัยรุ่นกลุ่มนี้เกิดความวิตกกังวลในการสอบสูงขึ้น ประกอบกับเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ส่งผลต่อการเกิดบุคลิกภาพแบบวิตกกังวลง่าย ซึ่งเห็นได้จากการที่วัยรุ่นนี้มีความวิตกกังวลแบบ trait ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ลักษณะดังกล่าวจึงเร้าให้เกิดความวิตกกังวลในการสอบต่ำกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น

ส่วนความวิตกกังวลในการสอบในวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 แบบสามารถอธิบายได้ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมนั้น Maccoby และ Martin (1983) ได้จัดเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ประกอบด้วย การเรียกร้องและควบคุมพฤติกรรมของเด็ก พ่อแม่ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางและคาดหวังให้เด็กประพฤติตามมาตรฐานที่พ่อแม่ต้องการ โดยการปฏิเสธและไม่ตอบสนองความต้องการของลูก ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้พ่อแม่ผู้ปกครองจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนสูง มีความเชื่อและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ซึ่งตรงกับแนวคิดของ เกษม วัฒนชัย (2539) ที่กล่าวว่าผู้ปกครองที่คาดหวังในตัวลูกสูงก็จะถ่ายทอดความเชื่อและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสู่ลูก และลูกจะรับความเชื่อและค่านิยมนี้ผ่านการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งตรงกับผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมมีความวิตกกังวลแบบ state ในการสอบสูง

และพบว่าในทำนองเดียวกันนั้น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจนั้น แม้จะไม่มีการบังคับควบคุมพฤติกรรมเด็ก แต่การที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูโดยยึดตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง ยอมรับและสนองตอบต่อความต้องการของเด็กอย่างไม่จำกัดขอบเขต ทำให้วัยรุ่นกลุ่มนี้ควบคุมตนเองได้ต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง เกิดความวิตกกังวลสูง และมีลักษณะพึ่งพิงสูง (Maccoby & Martin, 1983; Baumrind, 1991) ซึ่งตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้มีความวิตกกังวลในการสอบสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากขาดการเรียนรู้และทักษะในการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่มีความกดดัน นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้ประสบความสำเร็จในการเรียนน้อย และผลการเรียนต่ำกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่และแบบใช้อำนาจควบคุม (Kurdek & Fine, 1994; Lamborn et al., 1991) และยังพบว่ามีความวิตกกังวลแบบ trait สูง และพบความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลแบบ state กับแบบ trait ในระดับสูง ซึ่งเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่เกิดความวิตกกังวลได้ง่าย จึงมีความวิตกกังวลในการสอบสูงด้วย ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านสมาธิและความจำ ซึ่งตรงกับการอธิบายสาเหตุการเกิดความวิตกกังวลของ Epstein (1972) ที่ได้กล่าวมาแล้วในขั้นต้น

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบสุดท้าย คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้น เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูตรงกันข้ามกับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ คือ พ่อแม่ไม่เรียกร้อง ไม่ควบคุมพฤติกรรมลูก รวมทั้งไม่สนใจตอบสนองความต้องการของลูกด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ทำให้เด็กสนใจการเรียนน้อย เมื่อการใช้ชีวิตในสังคมโรงเรียน ขาดจุดมุ่งหมายในชีวิต (Baumrind, 1991; Kurdek & Fine, 1994; Lamborn et al., 1991) ซึ่งน่าจะทำให้วัยรุ่นกลุ่มนี้มีความวิตกกังวลในการสอบต่ำ แต่ผลการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้มีความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ ในขณะที่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้มีความวิตกกังวลแบบ trait และความวิตกกังวลแบบ state ที่แปรปรวนสูง โดยมีช่วงคะแนนความวิตกกังวลแบบ trait ตั้งแต่ 35 ถึง 71 และมีช่วงคะแนนความวิตกกังวลแบบ state ตั้งแต่ 40 ถึง 73 จึงพบว่าแม้มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความวิตกกังวลแบบ trait กับความวิตกกังวลแบบ state เช่นเดียวกับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่น แต่ความวิตกกังวลแบบ trait และความวิตกกังวลในการสอบมีความสัมพันธ์กันน้อย และน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นอีก 3 แบบ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของผู้วิจัยกลุ่มเดิมที่พบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้ขาดความอดทนต่อปัญหา สับสนและควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ สถานการณ์การสอบจึงเร่งจนเกินขีดความสามารถที่จะทนได้ และกระตุ้นให้เกิดความสับสนและควบคุมอารมณ์ตนเองได้น้อย จึงเกิดภาวะความวิตกกังวลในการสอบสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ ทั้งที่วัยรุ่นกลุ่มนี้สนใจในการเรียนการสอบน้อย

ส่วนผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลยนั้น มีความวิตกกังวลแบบ state สูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และไม่แตกต่างกันในกลุ่มทั้ง 3 นั้นเป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 รูปแบบส่งผลต่อความวิตกกังวลของเด็ก ดังนั้นแม้ว่าเด็กจะรับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่เด็กจะมีความวิตกกังวลแบบ trait อันเป็นบุคลิกภาพที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลสูงไม่แตกต่างกัน ดังนั้นสถานการณ์การสอบจึงเป็นสิ่งเร่งให้เกิดความวิตกกังวลแบบ state ได้สูงด้วย ดังที่ Spielberger (1980, cited in Spielberger & Vagg, 1995) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการสอบพบว่า โดยทั่วไปแล้วนักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการสอบสูง จะมีความวิตกกังวลแบบ trait สูง ซึ่งเป็นคุณลักษณะประจำตัว

ถาวรของบุคคลที่มีแนวโน้มจะเกิดความวิตกกังวลแบบ state ได้ง่าย ดังนั้นนักเรียนที่มีความวิตกกังวลแบบ trait สูงก็จะมีแนวโน้มที่จะรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับการคุกคามจากการสอบ และมีความวิตกกังวลในการสอบสูงกว่านักเรียนที่มีความวิตกกังวลแบบ trait ต่ำ ดังนั้นในทางกลับกัน วิทยุุ่นที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่จึงมีความวิตกกังวลแบบ state และแบบ trait ต่ำกว่า และพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความวิตกกังวลแบบ state กับแบบ trait ในทุกกลุ่มรูปแบบ การ อบรมเลี้ยงดู

เนื่องจากผลการวิจัยหลายครั้งที่ยืนยันว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่เป็น การอบรมเลี้ยงดูที่ดีที่สุด เพราะส่งผลให้ผู้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบดังกล่าว มีพัฒนาการใน ด้านต่างๆ ที่เหมาะสม และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากที่สุด ซึ่งตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า วิทยุุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีความวิตกกังวลในการสอบต่ำกว่า วิทยุุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย และในขณะเดียวกันการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละ ละเลยต่างก็เป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่มีข้อบกพร่อง อันส่งผลให้ผู้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดัง กล่าวมีปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ ได้มาก ซึ่งตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า วิทยุุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้ รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความวิตก กังวลในการสอบสูงกว่า วิทยุุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ และเมื่อเปรียบเทียบ ความวิตกกังวลในการสอบระหว่างกลุ่มวิทยุุ่น 3 กลุ่มนี้ จึงพบว่า วิทยุุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย มีความวิตก กังวลในการสอบไม่แตกต่างกัน